

จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

The Code of Ethics for Professional Accountants of Tax Auditors in Thailand

ปทุมพร ชโนวรรณ^{1*}, อัญชลี สุขชีวัน²

Patumporn Chanowan¹ and Anchalee Sukkhwat²

E-mail: patumporn.ch@skru.ac.th

Received 16/06/2024

Revised 21/06/2024

Accepted 29/06/2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย และเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 210 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแตกต่างกัน และการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อนำไปสู่การสร้างชื่อเสียงต่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร และช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ต่อไป

คำสำคัญ: จรรยาบรรณ วิชาชีพบัญชี ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

Abstract

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Faculty of Management Sciences, Rajabhat Songkhla University

² คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

This research article is a quantitative data research. The purpose of this study is to study the code of ethics for professional accountants of tax auditors and to compare personal factors affecting the code of ethics for professional accountants of tax auditors in Thailand. The method is collecting data by using a sample group of 210 tax auditors. The online questionnaire was used as a data collection tool. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. Test the hypothesis with one-way ANOVA t-test. The study found that the level of opinions about the code of ethics of professional accountants overall and each aspect was at the highest level. and demographic characteristics in terms of gender, age, experience as tax auditors had different opinions on code of ethics. The highest education of tax auditors had no different opinions on the code of ethics for professional accountants of tax auditors. Therefore, tax auditors pay attention to the code of ethics in order to build a reputation for tax auditors. and helps to benefit users of financial statements to use the information properly according to their purposes.

Keywords: *Code of Ethics, Professional Accountants, Tax Auditors.*

บทนำ

การดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีการจัดการทางการเงินเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสำหรับห้างหุ้นส่วนต้องผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่ามีการจัดทำถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีจะสะท้อนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจสังคมท้องถิ่น แต่จากเหตุการณ์ที่บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศหลายแห่ง เช่น Enron และ WorldCom จากสหรัฐอเมริกา หรือ Liverdoor จากญี่ปุ่น ต้องล่มสลายลงด้วยเหตุการณ์ของการตกแต่งตัวเลขทางบัญชี ส่งผลให้หลายองค์กรเกิดการตื่นตัวในเรื่องความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินและข้อมูลการสอบบัญชี (Songjarean, P., Boonchouy, N. & Sanpakaew, S., 2019) จากเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้สอบบัญชีมีส่วนสำคัญต่อการรับรองงบการเงินของกิจการเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะที่แท้จริงของกิจการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบแนะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

การกำหนดจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพบัญชี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มาตรา 47 กำหนดว่าให้สภาวิชาชีพบัญชีจัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทย และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่องความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ การรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ต่อมาสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีได้ปรับปรุงจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 ให้สอดคล้องกับ

ประมวลจรรยาบรรณของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ ตลอดจนสรรคที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามหลักการพื้นฐานของจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ตามที่คณะกรรมการมาตรฐาน จรรยาบรรณระหว่างประเทศ (IESBA) กำหนด ซึ่งจากข้อกำหนด จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่กล่าวมานั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ดีควรจะต้องมีให้ครบทุกข้อ และปฏิบัติตามอย่างถูกต้องและเคร่งครัด แต่ในขณะเดียวกันการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรที่เหมาะสมก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบวิชาชีพมีบทบาทสำคัญต่อการกำกับดูแลองค์กรเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนว่าการบริหารงานขององค์กรนั้นเป็นไปด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้ (Baotham, S. & Wu, D., 2018) การปฏิบัติงานตรวจสอบจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างเคร่งครัด (Koopeateng, N. & Sincharoonsak, T. 2016) ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชีโดยยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีจะช่วยสร้างชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง (Butsalee, P., Rakkarnsil, S. & Sawaengwarot, E., 2022)

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) มีหน้าที่ในการตรวจสอบและรับรองบัญชีของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งตามกฎหมายไทยมีขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะต้องมีคุณสมบัติผ่านการทดสอบความรู้ และได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากร ดังนั้น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจึงเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางการบัญชี และการสอบบัญชี การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดตามที่อธิบดีกรมสรรพากรได้กำหนด เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบมีความถูกต้อง เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เกิดความน่าเชื่อถือเป็นผลมาจากการมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกรมสรรพากรได้กำหนดจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพื่อให้ผลงานเป็นที่ยอมรับเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงิน ทั้งยังเป็นบรรทัดฐานให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรถือปฏิบัติ และรักษามาตรฐานแห่งวิชาชีพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยหวังว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างชื่อเสียงและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นการบอกถึงภูมิหลังหรือความเป็นมาของแต่ละบุคคลที่ต่างกันออกไป ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน การศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมการใช้หลักการเหตุผลในการตัดสินใจต่อเหตุการณ์ต่างๆ แตกต่างกันไป เพศ มีความต้องการติดต่อสื่อสารที่ไม่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพศหญิงมีแนวโน้มการรับส่งข่าวสารมากกว่าเพศชาย อีกทั้งเพศชายหรือเพศหญิงจะมีความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติแตกต่างกัน (Marano, N., Suksawat, N. & Kettapan, K., 2022) อายุ และประสบการณ์จะมีลักษณะการตอบสนองของประชากรที่มีอายุและประสบการณ์ต่อสถานการณ์ที่ต่างกันไป โดยพฤติกรรมประชากรที่มีอายุหรือประสบการณ์มากจะมีความระมัดระวังในการทำงานมากกว่าประชากรที่อายุน้อย เนื่องจาก บุคคลที่มีอายุมากหรือประสบการณ์สูงจะผ่านสถานการณ์ทำงานและพบเจอสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวนมาก และการศึกษา บุคคลที่มีการการศึกษาที่สูงจะมีการคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุด้วยผลตามหลักวิชาการที่มากขึ้นส่งผลต่อการตัดสินใจหรือกระทำการใด ๆ อาทิ หลักการและเหตุผลเชิงวิชาการตลอดจนผลกระทบที่อาจตามมาด้วย (Nitichaowakul, T., et al., 2022)

จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี หมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ ความเป็นมืออาชีพ และคุณภาพของงานบริการให้เป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานบัญชีด้านการจัดทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการวางระบบบัญชีและการภาษีอากร (Rungjaturong, S., 2019) จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอบบัญชีภาษีอากร เนื่องจาก การสอบบัญชีต้องสร้างความเชื่อมั่นว่ารายงานทางการเงินนำเสนอข้อมูลตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ทันเวลาอันเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ (Songjarean, P., Boonchouy, N. & Sanpakaew, S., 2019) ดังนั้น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำเป็นต้องปฏิบัติงานภายใต้จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ด้วยความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบและรักษาความลับต่อผู้รับบริการ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตาม หากผู้สอบบัญชีภาษีอากรปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองงบการเงินเป็นไปตามจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับต่อผู้มีส่วนได้เสียจากผู้รับบริการและบุคคลทั่วไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการส่งแบบสอบถามทางอีเมลให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีสิทธิลงลายมือชื่อรับรองงบการเงิน ณ วันที่ 26 มีนาคม 2565 จำนวน 4,023 คน (กรมสรรพากร, 2565: ออนไลน์) หลังจากการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มประชากรทั้งหมดได้รับการตอบกลับจำนวน 210 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาพิจารณาและตรวจสอบเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อหลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรงและครอบคลุมวัตถุประสงค์และค่านิยมการวิจัย การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งมีลักษณะการตรวจสอบบัญชีใกล้เคียงกับผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 30 ราย ค่าระดับค่าเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.793 – 0.929 มากกว่า 0.70 แสดงได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น สามารถนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ (Hair, Black, Babin & Anderson, 2018)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยนำส่งทางอีเมล และได้แนบหนังสือราชการจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยแนบไปพร้อมกับแบบสอบถามออนไลน์ที่ส่งไปยังกลุ่มประชากรผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ หลังจากส่งแบบสอบถามทางอีเมลเมื่อครบ 60 วัน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นบันทึกคะแนนคำตอบลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีภาษีอากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	88	41.90
1.2 หญิง	122	58.10
รวม	210	100
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	16	7.60
2.2 30 - 39 ปี	39	18.60
2.3 40 - 49 ปี	69	45.70
2.4 มากกว่า 50 ปี	59	28.10
รวม	210	100
3. ประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร		
3.1 น้อยกว่า 1 ปี	12	5.70
3.2 1 ปี - 5 ปี	72	34.30
3.3 6 ปี - 10 ปี	53	25.20
3.4 11 ปีขึ้นไป	73	34.80
รวม	210	100
4. การศึกษาชั้นสูงสุดของผู้สอบบัญชีภาษีอากร		
4.1ปริญญาตรี	93	44.30
4.2ปริญญาโท	101	48.10
4.3ปริญญาเอก	16	7.60
รวม	210	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน (ร้อยละ 58.10) อายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 69 คน (ร้อยละ 45.70) ประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร 11 ปีขึ้นไป จำนวน 73 คน (ร้อยละ 34.80) และการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่ปริญญาโท จำนวน 101 คน (ร้อยละ 48.10)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวม

จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.74	0.39	มากที่สุด
2. ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	4.71	0.41	มากที่สุด
3. ด้านความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษา มาตรฐานในการปฏิบัติงาน	4.66	0.43	มากที่สุด
4. ด้านการรักษาความลับ	4.77	0.39	มากที่สุด
5. ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ	4.70	0.46	มากที่สุด
6. ด้านความโปร่งใส	4.70	0.42	มากที่สุด
โดยรวม	4.71	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านรักษาความลับ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.39) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.39) และด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.41) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	88	4.62	0.399	3.26	0.001*
หญิง	122	4.78	0.313		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แตกต่างกัน ($p < 0.01$)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุแตกต่างกัน (ANOVA)

จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value

โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.763	0.588	4.770	0.003*
	ภายในกลุ่ม	206	25.379	0.123		
	รวม	209	27.141			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แตกต่างกัน ($p < 0.01$)

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรแตกต่างกัน (ANOVA)

จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.986	0.662	5.422	0.001*
	ภายในกลุ่ม	206	25.155	0.122		
	รวม	209	27.141			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แตกต่างกัน ($p < 0.01$)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาขั้นสูงสุดแตกต่างกัน (ANOVA)

จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.384	0.192	1.485	0.229
	ภายในกลุ่ม	207	26.757	0.129		
	รวม	209	27.141			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้สอบบัญชีภาษีอากรแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ไม่แตกต่างกัน ($p>0.05$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีสิทธิลงลายมือชื่อรับรองงบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญต่อจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีซึ่งจะช่วยเพิ่มคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นที่ยอมรับและสร้างชื่อเสียงให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นที่รู้จัก อีกทั้งผู้บริหารและนักลงทุนนำงบการเงินที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ Pomthong, S., et. al., (2019) กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถ และมีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและต่อเพื่อนร่วมงาน โดยยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อผลงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร อีกทั้ง การปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบบัญชีด้วยการยึดหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรอีกด้วย (Thawanratphokin, T., 2021)

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แตกต่างกันอย่างกล่าวได้ว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกัมนั้นจะมีทัศนคติ และพบเจอกับปัญหาจากการตรวจสอบในรูปแบบต่าง ๆ แตกต่างกันตามอายุ ประสบการณ์ทำงานทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Lertpiromsuk, S. (2021) ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีที่ต่างกันมีการตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Rungjaturong, S. (2019) อายุ ประสบการณ์ในวิชาชีพบัญชีต่างกันจะปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ดังนั้น จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความสำคัญต่อผู้สอบบัญชีภาษีอากรอย่างยิ่ง เนื่องจาก การปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบอาจเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่สำคัญของผู้สอบบัญชีหากมีจรรยาบรรณจำเป็นต้องรักษาความลับของลูกค้า และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ ทำงานด้วยความโปร่งใส อันนำไปสู่ชื่อเสียงและการยอมรับไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะช่วยสร้างคุณค่าให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อไป
3. ผู้สนใจอาจศึกษาปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีภาษีอากรบนหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

Reference

- Baotham, S. & Wu, D. (2018). Code of Ethics of Accounting Profession: Perspective of CPAs and TAs in Thailand. *Journal of Accountancy and Management Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 10(2), 109-124.
- Butsalee, P., Rakkarnsil, S. & Sawaengwarot, E. (2022). Relationship between Prospective Characteristics of Accountants and the Practice of Professional Ethics and Accounting Information Quality of Accountants in the Accounting Firms in the Northeast Region. *IJBRU Interdisciplinary Management Journal*, 6(1), 28-44.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B.J., & Anderson, R. E. (2018). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Koopeateng, N. & Sincharoonsak, T. (2016). Rational Factors of Skills and Professional Ethics on Working Performance Affecting to the Quality of Accounts Auditing and Certified Reporting For Tax Auditors in Thailand. *MUT Journal of Business Administration*, 13(2), 100-116.
- Lertpiromsuk, S. (2021). Awareness of the importance of compliance with the basic principles of ethics of accounting professionals in Bangkok. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 15(2),
- Marano, N., Suksawat, N. & Kettapan, K. (2022). The Demographic Factors and Marketing Mix Elements (4P's) Affecting Repeat Purchase, Shopee case study in Songkhla Province. *The 13th Hatyai National and International Conference*, 13, 2866-2882.
- Nitichaowakul, Ferry, K. N., Luekitinan, W. & Puttiwinyu K. (2022). Demographic Characteristics Having Impacts On Purchasing Intentions Of Consumers Relying On Astrological Beliefs, Muang District, Chon Buri Province. *Interdisciplinary Sripatum Chonburi Journal*, 8(1), 73-84.

- Pomthong, S., Thananantrakul, T., Kreechaisri, S. & Wongnamkham, S. (2019). The Factors affecting the tax auditors' auditing of financial statements in the Northeastern Region of Thailand. *Vocational Education Innovation and Research Journal VE-IRJ25*, 3(2), 25-32.
- Rungjaturong, S. (2019). Factors Affecting Compliance with Ethics of Professional Accountants of Listed Companies in Thailand. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 19(2), 139-153.
- Songjarean, P., Boonchouy, N. & Sanpakaew, S. (2019). Factors Affecting Accounting Professional Ethics in Bangkok. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 12(1), 926-945.
- Thawanratphokin, T. (2021). The value added of the Thai professional accounts, in the ASEAN economic community. *Academy Journal of Northern*, 8(1), 12-24.